

FROnytt

Medlemstidning för Frivilliga Radioorganisationen

FROnytt

Medlemstidning för Frivilliga Radioorganisationen

Ansvarig utgivare
Kent Ahlqvist

Chefredaktör
Daisy Balkin Rung
daisy.balkin@fro.se
0768-532540
Bild & layout
Stephanie Rung

Redaktionen
redaktion@fro.se
Redaktörer
Lillemor Bohlin
lillemor.bohlin@fro.se
Henrik O A Barkman
barkman@gmail.com
Teknisk redaktör
Patrik Pettersson
Ordförande
Georg Guldstrand
georg.guldstrand@fro.se

Kansli och medlemsfrågor
fro@fro.se
08-52807730

Tryckeri
V-tab, Vimmerby, 2011
ISSN-0345-3758

Chefredaktören förbehåller sig rätten att redigera inkommet material.

Omslagsbild:
Exempel på FROnytt's förstasidor under de tidiga åren.
Bilder: Olle Kandell

- 4. Fynd i djupet
- 5. Kvinnligt nätverk
- 6. Ett nytt förbund skapas
- 8. IT-Säkerhet
- 10. Gränsövning Eldstorm
- 12. Exposé över FROnytt genom tiderna
- 16. Molosutbildning
- 19. Kursverksamhet i Enköping
- 20. Militärutveckling i Ryssland
- 23. Bidrag till DMR utbyggnad i Borås
- 24. I huvudet på en chefredaktör

Framtidens utmaningar

Så här i slutet på ett år kan man välja att summera, berömma eller kanske tala om hur vi skulle gjort på andra sätt. Man kan också välja att se på kommande utmaningar. Jag väljer fokusera på det sistnämnda då backspegeln inte bör vara större än vindrutan.

Vi har en del utmaningar att ta tag i. Vi har till exempel en riksstämman som är synnerligen viktig för vår organisation. Vi måste öka våra leveranser till våra uppdragsgivare för att säkerställa en högre uppfyllnadsgrad på de olika befattningar vi ansvarar för. Över hela landet måste föreningsverksamheten öka för att medlemmar ska kunna känna ”what’s in it for me?”. Sist men inte minst, när vi nu slutar ge ut FROnytt måste vi bli mer aktiva i våra digitala kanaler, främst på vår webbplats fro.se.

Riksstämman kommer att genomföras 25-27 maj med stöd från FRO Halland. Du som medlem kan föreslå förändringar, högt och lågt, genom att skicka in motioner (senast 31 januari). Fundera, diskutera med vänner och vässa pennan! Många motioner på stämman visar på en levande organisation. De delegater som utses från förbunden kommer få avgöra bifall eller avslag på din motion. Delegaterna kommer också välja nya ledamöter till centralstyrelsen. Styrelsen får direktiv fem år framåt hur vår organisation ska utvecklas genom att stämman fastställer vår verksamhetsinriktning.

Vi måste öka våra leveranser till våra uppdragsgivare för att säkerställa en högre uppfyllnadsgrad på de olika befattningar vi ansvarar för.

Vår uppfyllnadsgrad i försvarsmaktsavtalet är 67 %, det är lågt och måste utmanas för att öka kommande år. Riksstämman har fastställt målet att två nya signalister per bataljon måste rekryteras årligen. Detta, mina vänner, måste ske över hela landet, i alla förbund och genom engagerade medlemmar. Våra uppdrag är inget någon kan nedprioritera och lämna därhän till förmån för annat som anses roligare.

”What’s in it for me?” – vilken föreningsverksamhet erbjuds till medlemmar över landet? Vet förtroendevalda vad de vill och varför de är medlemmar? Har du som

medlem påtalat vad du vill ha för verksamhet på hemmaplan? Rätt föreningsverksamhet kan vara en lösning på problemet att vi tappar lika många medlemmar som vi rekryterar. Tänk på att det kostar sex gånger mer att rekrytera en medlem än att behålla en!

Mina bokstäver börjar ta slut i denna, min tjugofemte och sista ledare i FROnytt. I tidigare nummer har vi beskrivit att vi enbart ska finnas i digitala kanaler från 2018 och att webbplatsen fro.se ska vara vår huvudkanal för information både externt och till medlemmar. För att göra dem mer levande med löpande information behövs resurser, och det frigörs bland annat genom att sluta ge ut FROnytt. Vi planerar även att årligen genomföra utbildning till regionala informatörer med målet att utveckla deras förmåga att hantera tillgängliga medier.

Det du håller i din hand är alltså det sista numret av FROnytt. Jag vill passa på att rikta ett stort tack till alla som på olika sätt genom åren varit involverade i arbetet med tidningen som under 66 år varit vårt husorgan. Nya tider och ändrade förhållanden har gjort beslutet att sluta ge ut FROnytt nödvändigt. Nu satsar vi på digitala kanaler och tar oss an framtidens utmaningar!

Avslutningsvis vill jag tacka alla som med sitt engagemang vill utveckla vår verksamhet och våra uppdrag!

God Jul och Gott Nytt År!

Georg Guldstrand
Centralstyrelsens ordförande

Fynd i djupet

Text & bild: Henrik O A Barkman

Det här är det sista jag skriver för FROnytt, och vad är då lämpligare än att sätta en punkt för den följetong jag startade i nummer 1/2016 med en utläggning om sambandsaspekterna vid ett flyghaveri med sju nödlandningar och ett försvinnande i artikeln ”QTH? – Vet nix!”, och sedan fortsatte med korta uppdateringar om mitt sökande efter den försvunne i 3/2016 och 3/2017.

Sedan dess har Lantmäteriet gläntat på delar av sin skattkammare, och lagt ut historiska flygfoton på nätet. Den misstänkta haveriplatsen fotograferades 1965, och som enstaka bild säger den inte mycket. Däremot blir det högtintressant när jag jämför den med de nutida flyg- och satellitbilder som finns på andra nättjänster.

Fjällmyrar lever ett mycket långsamt liv, med tillväxt på i bästa fall enstaka millimeter per år. Så även den här, men med ett remarkabelt undantag för just det område om ungefär 10x30 meter som jag intresserar mig för. Där är tillväxten kraftig, tiotals kvadratmeter med nya tuvor har tillkommit på 50 år, och de tuvorna är de som jag från marken bedömde bestå av ung vegetation direkt på gytta. Jag kan inte tänka mig någon annan anledning till att området är så aktivt än att någonting stort har rört om i gytta så att fräscht material har nått ytan.

Inspirerat av detta blev det ett nytt besök på platsen strax före snöns ankomst, och vid sondering strax framför avtrycket jag bedömer vara spår av vingen tog det hårt stopp på 2-2,5m djup. Strax bakom detta, och i omgivningarna

i övrigt, räckte femmeterssonden inte ens till botten. Det här hårda skiktet gick dock att bryta igenom med tryck med hel kroppsvikt vertikalt på en sond med diameter på under 1cm. Skiktet var någon eller några få decimeter tjockt, och på andra sidan gick det lätt igen. Fritt vatten eller lös gytta. När sonden drogs tillbaka höll skiktet emot så pass att nedersta segmentet lossnade från wiren och blev kvar i djupet. Det är då svårt att inte tänka på de hullingar man får när man sticker igenom en plåt, och att sonden hade skarvhylsor. Tyvärr gjorde det sonden obrukbar för vidare undersökningar.

Detta fynd av en möjlig vinge, där det borde ligga en vinge, stämmer dessutom överens med den enda andra känning vi haft nere i sörjan – ett någonting på 1,5-2m där babords stabilisator borde befinna sig.

Alltså: Där spåren på marken säger att ett flygplan har landat och sjunkit finns några få meter ner någonting hårt som uppför sig som en vinge. Spåren säger också att det var en kontrollerad landning, och med tanke på att myrvatten oftast är syrefritt bör det inte ha korroderat nämnvärt på 72 år. En nödraket sågs från den här platsen morgonen efter försvinnandet. Världens enda idag bevarade Saab B18 står idag på Flygvapenmuseum i Linköping. En andra kan, med sin besättning om tre man, ligga välbevarad i Jämtlandsfjällen.

Högkvarteret är informerade om fyndet.

Kvinnligt nätverk

Text: Lillemor Bohlin

Nu har ett år gått sedan Centralstyrelsen beslutade att tillsätta en arbetsgrupp för att utreda om vi ska gå vidare med ett kvinnligt nätverk inom FRO. Hur har det då gått? Arbetsgruppen har under året haft två arbetsmöten och en hel del arbete däremellan. Vi gjorde en verksamhetsbeskrivning att arbeta efter, och när vi i slutet nu tittar igenom de punkter vi beslutade skulle genomföras under 2017 kan vi konstatera att allt är genomfört.

Vi har skapat en mejlinglista och en tråd på forumet. Vi har publicerat en artikel per nummer av FROnytt under 2017. Vi har skickat ut information till de kvinnor vi har mejladress till. Här har vi börjat få in respons där det uttrycks att de gärna ser ett kvinnligt nätverk, att de vill bidra men inte riktigt vet med vad ännu. På detta sätt kan man säga att det redan finns kanaler för ett kvinnligt nätverk men att formen behöver definieras och att arbetet bör påbörjas.

Vi skapade även mål på lite längre sikt. Det som ligger först är en konferens till våren 2018 med våra kvinnliga medlemmar. Här kommer vi att prata teknik, organisation, avtal och givetvis kommer en del av tiden att gå åt till att utforma vidare arbete med vår grupp.

I december kommer ett beslut i Centralstyrelsen och vi i arbetsgruppen hoppas givetvis på ett positivt sådant. Då kan vi börja arrangera konferensen och starta arbetet med att öka andelen kvinnor i FRO:s föreningsverksamhet och i våra uppdrag, som det står i vår vision

Helena Larsson, Lillemor Bohlin och Sara Högström

Text & bild: Lillemor Bohlin

FRO Skåne, ett nytt förbund skapas

Vi kan tyvärr konstatera att vi blir färre i våra avdelningar och förbund. För att kunna överleva och ha förmåga att leda våra förbund har FRO Norra Skåne och FRO Malmöhus beslutat att bilda ett nytt förbund med ett nytt namn.

Bakgrund

Vi har pratat om det i något år var för sig och en dag fick vi reda på att vi gick i samma tankar. Vi beslöt att träffas för att prata vidare om saken tillsammans.

Träff

En dag träffades de båda förbundsstyrelserna i Höllviken. En gedigen agenda fanns för dagens diskussioner. Målsättningen var att bilda ett förbund med fyra avdelningar. Förbundet ska heta FRO Skåne men avdelningsnamnen är ännu inte beslutade.

Många beslut

Vi hade under dagen en hel del beslut att ta för att kunna få starten av det nya förbundet att gå smidigt och i enighet. Stadgar, styrelsesammansättning, stämmor och ekonomi var några av de frågor som skulle diskuteras. Arbetsgrupper, vilka ska vi ha och vilka ska dessa innefatta? Hur ska de arbeta, med vilka frågor och hur ska de redovisa till styrelsen? Hur gör vi med våra uppdragsverksamheter? Vi beslöt att starta en arbetsgrupp för hemvärnet och en för civil verksamhet.

Här kan vi samarbeta och bli enhetliga i hela Skåne vilket blir bra för verksamheten.

Framåt

Det som gjordes var en tidsaxel för att få koll på vad som måste göras och när. Det första är namnfrågan som vi måste ta beslut om och in i våra stadgar. Det får vi ta på våra nästa förbundsstämmor.

Klart

Om allt går som det ska, och det hoppas vi på, bildas det nya förbundet FRO Skåne 2020 under våra förbundsstämmor. 2020 är också ett Riksstämмоår och vi ser fram emot att komma på stämman som ett enat och förstärkt förbund.

De båda förbundsordförandena Bosse Alväng, FRO Norra Skåne och Johnny Vestergaard, FRO Malmöhus ledde dagens möte.

Tidsaxel

En tidsaxel startades under dagen och kommer att följas.

De båda förbundsordförandena Bosse Alväng, FRO Norra Skåne och Johnny Vestergaard, FRO Malmöhus ledde dagens möte

RAKEL-utbildning

Helgen den 10-12 november genomfördes en repetitionsutbildning Rakel och karttjänst för personal med uppdrag inom samhällets krisberedskap. Platsen för kursen var hotell Stinsen i Hallsberg. Lördagen inleddes med repetitionsutbildning på Rakel med de terminaler som FRO har för utbildning och till sambandsenheterna. Handhavande med tyngdpunkt på att byta talgrupper och gå över i DMO samt att använda gateway och DMO repeater gick igenom. Sedan följde en repetitionsutbildning i karttjänst med, bland annat, positionsangivning i SWREF 99 och att föra lägeskarta.

Eleverna fick pröva sina kunskaper i en trafikövning med två olika grupper som fick spela mot varandra och skicka över olika händelser med koordinater som varje grupp skulle föra upp på "sin" karta. Radiotrafiken körde vi på en av DMO talgrupperna.

På söndagen fortsatta vi med trafikövningen och då provades både gateway och DMO repeater i olika trafikfall. När materielen hade återställts avslutades helgen med en välsmakande lunch.

Text & bild: Kenneth Wassberg

IT-Säkerhet

Förda bakom ljuset?

Text: Markus Edholm

Frågan om mobiltelefoners positionering har nämnts många gånger, inte minst på våra kurser i IT-säkerhet. Kan man lita på att tillverkarna inte spelar in positionen om man stängt av funktionen? Svaret är tydligen nej. Enligt siden quartz (qz.com) så har man visat genom att studera nätverkstrafiken från en androidtelefon att information om när och vilka basstationer telefonen ansluter till, lagras och skickas vidare till Google och har gjort så under hela 2017. Trots att användare stängt av positionering och delande av data. Insamling sker hela tiden i bakgrunden och så fort telefonen har mobildata eller wifi igång, skickas informationen.

Insamlingar som denna från mobiltelefonanvändare gör att den mängd data som insamlas blir omfattande och detaljerad. Idag kan du därför positioneras med referenser till mobilmaster, trådlösa accesspunkter, andra mobiltelefoner och fasta Bluetoothenheter. Behovet av aktiv GPS-data är snart minimalt i tätbebyggt område. Det enda sättet att undgå att bli positionerad är nog att dumpa batteriet eller hela mobilen. Fast å andra sidan, om du inte är ensam så kommer personerna runt dig bidra med sin position, och genom lite sannolikhetskalkylering kan man med ett bra dataunderlag räkna ut var du borde vara i alla fall.

I dagarna har även HP blivit påkomna med att samla in data från bärbara enheter. I det senaste operativsystemet på Mac-datorer kan det finnas ett aktivt administratörskonto med blankt lösenord. Ständigt dyker det upp nya säkerhetsluckor i våra digitala enheter. Ökad medvetenhet gör nog att det uppmärksammas tidigare och oftare nu.

Men trots all teknik och arbete med att göra IT-världen säkrare är nog den mänskliga faktorn det enskilt största hotet som gör att sårbarheterna finns och kan utnyttjas. Kvarglömda program som inte uppdaterats på länge och webbplatser med funktioner som man använt tidigare men glömt av vad de gör eller glömt avsluta. Anställningar och arbetsuppgifter ändras mycket snabbare nu, vilket gör att ansvariga personer hinner sluta innan någon ny tar över eller ens vet om att systemen är kvar oövervakade. Ta dig en funderare själv, har du någon programvara eller webbplats installerad som du inte använder längre? Har den inte uppdaterats på länge är risken väldigt stor att det finns säkerhetsproblem där. Avsluta oanvända konton, stäng tjänster och avinstallera program som du inte använder längre. Och uppdatera allt annat. Nu direkt!

Nya signalister till hemvärnet

Text & bild: Mattias Olofsson

Nio nya signalister till hemvärnet utbildades vid Markstridsskolan i Kvarn. Kursen omfattar hemvärnets sambandssystem för kortvåg (HF) och är sista delen av utbildningen för signalister till hemvärnet. Kursen avslutades med en slutövning där elever fick i uppgift att upprätta sambandsposter längs en möjlig transportsträcka.

FRO utbildar signalister till hemvärnets staber och ledningsförband. Helgen 16-19 oktober genomfördes en GU Signalist 3 vid Markstridsskolan i Kvarn i Östergötland. Kursen omfattar hemvärnets sambandssystem för kortvåg (HF) och är sista delen av utbildningen för signalister till hemvärnet.

Kursen börjar med genomgång av grunderna för radiostationerna Ra 763 och Ra 195-familjen samt de olika programvaror som används i systemen. Därefter övergick kursen till tillämpning med mängdträning i att upprätta radiostationer och antenner var huvudsysslan.

Kursen avslutades med en slutövning där elever fick i uppgift att upprätta sambandsposter längs med en möjlig transportsträcka. Det var med glädje som vi på söndag eftermiddag fick skaka hand med och säga hejdå till nio nyblivna signalister redo att placeras i hemvärdet.

Den årliga bussresan

Text & bild: Magnus Lydén

FRO Kronoberg och radioklubben Kronobergs Sändareamatörers årliga bussresa gick i år till Öland. Först gjorde vi ett besök på Störlinge Motor- och lantbruksmuseum där vi fick se det mesta som hör ihop med lantbruk och diverse övrig nostalgi. De visade en militär sökarlampa för flygplan som de brukar ha igång på skördefesten på Öland.

Nästa mål på resan var Ölands Radioamatörers repeaterstation strax söder om Borgholm. Där fick vi information av Enar Nilsson, om hur deras repeater fungerar med länkning till två andra repeater, en i Böda och en i Mörbylånga. Öppnar man en så sänder man ut på alla tre. Erik Nyberg, hade en workshop och visade hur man delar en DL1000-kabel utan att den trasslar ihop och det fungerade riktigt bra. Innan vi åkte tillbaka fick vi en trevlig runda på nordvästra Öland guidad av Nils Karlberg och Erik Nyberg. Ibland undrar man hur i all sin dar bussen kunde åka på de små vägarna, men det är ju Gunnar från Tingsryds Buss som kör så inga problem - bilar ställer sig vid sidan av vägen vid möte. Om det alltid kunde vara så här på vägarna.

Före hemresan avnjöt vi en fin middag på Sörens restaurang i Borgholm. Vi tackar de som planerade resan ihop och hoppas vi kan ha en ny kommande år.

Luftvärnsstrålkastare

Sambandsenhet Karlstad – ”Gränsövning Eldstorm”

Text & bild: Olle Kandell

De system som användes denna gång var begränsade till fast telefoni (betjäning av LLP gruppnummer) och dess två fasta Rakelterminaler. Vi utgår från att det vid kommande övningar blir att komplettera med de övriga system som finns att tillgå (telefax, kryptofax med mera).

Liksom vid föregående övning framkom detaljer kring systemens funktion och arbetsrutiner som behöver klargöras och delvis förändras. Att allt inte fungerar ännu, får nog tillskrivas många år av uteblivet övande och kanske även att personal med kunskaper lämnat verksamheten.

Vi har lämnat en sammanfattande rapport kring våra erfarenheter till länsstyrelsen inkluderande förslag till förändringar och kompletteringar. Vi har också tryckt på behovet av ett ”avtal” som reglerar Sambandsenheten generellt och särskilt delen ”stöd till länsstyrelsen”.

Sambandsenhet Karlstad rör sig framåt! För andra gången i år har del av enheten varit aktiverad i övning med Länsstyrelsens i Värmland krisstab. Denna gång som del i Gränsövningen Eldstorm, vars tyngdpunkt låg hos Länsstyrelsen Dalarna och Hedmark Fylke, Norge. För Värmlands del övades främst ”det tredje skiftet” av krisstaben, det vill säga den del som inte var engagerad under RIS-2017 i april. Samtidigt prövades en delvis justerad arbetsorganisation för staben.

Sambandsenhetens roll denna gång var, liksom i våras, betjäning av Sambandscentralen i länsledningsplats Klara.

Övningen var förhållandevis kort, men vi valde ändå att genomföra deltagandet med två skift. Genom detta fick ytterligare en operatör möjlighet att introduceras i berörda system och övriga tillfälle att repetera och befästa sin förmåga. En ”operativ sambandsledare” som inte kunde delta i våras, introducerades också. Totalt deltog med andra ord 6 medlemmar ur enheten.

Försvarsministern besökte Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

I november besökte försvarsminister Peter Hultqvist Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (TRM) i Stockholm. På provningsenheten i Värtahamnen träffade försvarsministern både personal vid myndigheten samt totalförsvarspliktiga som genomförde mönstring.

I mars beslutade regeringen att återaktivera skyldigheten att genomgå mönstring och att fullgöra grundutbildning med värnplikt. Under hösten har TRM eller Rekryteringsmyndigheten som den kallas i vardagligt tal kallat in totalförsvarspliktiga till mönstring för inskrivning till grundutbildning med värnplikt under 2018.

- Det arbete som provningsenheterna utför är viktigt för att förse Försvarsmakten med de personer som är mest lämpade för att fullgöra grundutbildning med värnplikt, säger Peter Hultqvist

Regeringens uppfattning är att personalförsörjningen av det militära försvaret ska bygga dels på frivillighet och dels på plikt. Syftet med detta är att uppfylla de mål som riksdagen angett avseende förbands- och personaluppfyllnad. Personalförsörjningen ska så långt som möjligt bygga på den enskildes intresse, motivation och vilja.

Tiden för många bostadsbränder är här

Vi närmar oss den tiden på året då bränderna i våra hem ökar. Ökar gör också aktiviteter för att uppmärksamma hur var och en kan förebygga brand hemma och fixa ett bra brandskydd. Bostadsbränderna blir fler under vintermånaderna och det hänger samman med att vi vill ha det varmare hemma och att vi tänder många ljus. Det är framför allt tekniska fel och värmeöverföring som orsakar bränderna. Levande ljus och soteld - som hänger samman med att vi eldar i kaminen eller öppna spisen - är andra orsaker som är mycket vanligare under den här delen av året.

Skydda dig mot brand

Även om levande ljus är förklaringen till många av bränderna finns det ingen anledning att sluta använda dem. Medvetenhet om risken och försiktighet räcker långt.

Handfasta tips är att använda ljusstakar i material som inte är brännbart och se upp med dekorationer i ljusstaken. Ställ också ljusen fritt från material som lätt fattar eld och släck ljuset om du lämnar rummet.

De eldstadsrelaterade bränderna kan förebyggas genom att se till att installationen görs på rätt sätt, att sotning och brandskyddskontroll sker och framför allt att du eldar och hanterar askan på rätt sätt.

Det viktigaste brandskyddet är att du blir varnad i tid

- Om något trots allt skulle inträffa så är en fungerande brandvarnare otroligt viktigt. Brandvarnarens tidiga larm ger dig möjlighet att agera, antingen ta dig ut eller släcka. Kom ihåg att testa dina brandvarnare regelbundet, så att du är säker på att de fungerar, säger Malin Vestin, brandingenjör på MSB.

Från "Lösskägg" till en medlemstidnings avveckling

Text: Olle Kandell

"En medlemstidning är en väsentlig, för att inte säga helt nödvändig komponent för att hållas samman en förening. Särskilt viktig torde den vara för en förening med relativt få medlemmar, spridda över en stor yta. För många är ofta tidningen den enda regelbundna kontakten med föreningen."

Så inleds en artikel om tidningen i vår jubileumsbok när FRO:s första 50 år sammanfattades. I ett annat sammanhang – FROnytt nr 2/2001, när tidningens första 50 år uppmärksammades, avslutade jag en artikel: "Många tror att de traditionella tidningarna med tiden kommer att försvinna. Jag hoppas det kommer att dröja länge till. Inget går upp mot en fräsch och "trycksvärtedoftande" papperstidning - fullmatad med information. Grattis FROnytt till Dina första 50 år och "ja må du leva" åtminstone lika många till!" Nu har det passerat ytterligare 16 år och jag får tillstå att min spådom 2001 inte var så värst bra, utan du håller nu i det sista numret av papperstidningen FROnytt. Får väl säga "tyvärr", men acceptera detta faktum. Enstaka medlemmar har under senaste året i olika forum, kritiserat Centralstyrelsens beslut att lägga ner tidningen. Man ska dock inte kritisera beslutet, eftersom vi medlemmar faktiskt har gett styrelsen det mandatet. Det är gjort genom beslut vid två riksstämmor och eftersom styrelsens utvärdering nu lett fram till att kostnaderna för tidningen inte inryms i våra nuvarande ekonomiska ramar, så är beslutet ett faktum och logiskt.

Spridningen av information till medlemmarna slutar inte med detta, utan kommer att finnas genom andra medier/kanaler. Det är känt att enstaka medlemmar enbart tagit del av den "analog" informationen via tidningen och inte alls nyttjar kanaler på internet. Detta behöver beaktas av bland annat förbunden. Det finns skäl, att om man inte redan har det, beakta möjligheten att fortsätta sprida pappersinformation till de medlemmar som så önskar, parallellt med digital spridning med e-post och/eller via egen webbplats. Formen för detta kan ju vara kvalificerade förbundsblad eller enklare alster av informationsblad, men med regelbunden spridning 3-4 gånger per verksamhetsår. Glöm inte heller muntlig information genom regelbundna lokala medlemsträffar. Som medlem har Du faktiskt också själv ett ansvar att söka information. Prata med förbundets/avdelningens funktionärer och delta i erbjudna aktiviteter.

Eftersom en epok nu går i graven finns skäl att sammanfatta historien kring FROnytt. Tidningsutvecklingen i FRO har inte lika många år på nacken som organisationen i sig själv har. Det var först i mars 1950 som det första numret av en medlemstidning släpptes. Man konstaterade då att det "såväl bland medlemmar, som i styrelsen funnits behov av kontinuerlig information om verksamheten". Eftersom

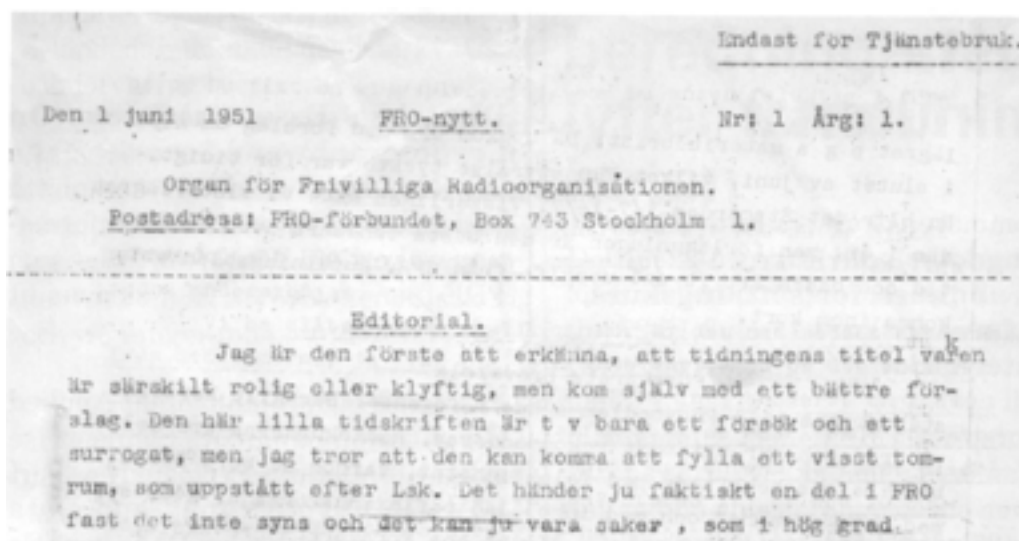
informationen inte ansågs kunna göras allmänt tillgänglig, ens i det organ som just då kanske varit det mest logiska, QTC - SSA:s medlemstidning, var valet av det något självironiska namnet LÖSSKÄGGET (Lsk) ganska naturligt. Att tidningen dessutom klassas som "Endast för tjänstebruk - Förvaras under lås", förstärker intrycken av att det dåtida FRO verkade under något speciella omständigheter.

Den förste redaktören, Erik Bergsten, uttalar i sitt första nummer en from förhoppning om att alla skall trivas med Lsk och hälsar med glädje att medlemmarna drar sitt strå till stacken "i form av några rader då och då". Ambitionen var att hålla en periodicitet om fyra veckor. För de yngre läsarna, i vårt IT-dominerade samhälle, är det nog svårt att sätta sig in i den dåtida redaktörens vardagliga vedermödor. Produktionstekniken för dessa tidiga nummer och under många år därefter, innebar att manuellt skriva in all text på en vaxstencil med en "grön Halda", en helt mekanisk skrivmaskin. Tekniken byggde på att man med en spak kopplade bort skrivmaskinens färgband och istället lät typarmarna slå direkt mot stencilen. Typerna åstadkom helt enkelt bokstavsformade hål i stencilen. Om man skrev fel fanns viss hjälp att få - med en kletig korrekturlack kunde man täcka felskrivningen och efter någon minuts torktid "knacka" in rätt bokstav. Ett nog så tidsödande värv som ändå gav en förvånansvärt god kvalitet. Allt under förutsättning att man behärskade nästa led i produktionen, att "dra stencilerna", att föra över texten på papper. I maskinen pressades tryckfärgen genom hålen i stencilen och vips hade man en färdig sida med beständigt tryck.

Under de första åren drog man sannolikt veven för hand, men senare kom modernare stencilingsmaskiner med elmotor. Det är inte utan att det ligger viss nostalgi över varumärken såsom Gestetner och Rex Rotary, som under 1950- och 60-talen var stora producenter av stencilingsmaskiner. Eriks pionjärinsats under 1950 resulterade i fem nummer "Lösskägg" och följdes av ett kortare avbrott i produktionen, innan "husorganet" FROnytt föddes 1 juni 1951. Redaktören Bernt Thisell (Aka Tisse) konstaterade: "Jag är den förste att erkänna, att tidningens titel varken är särskilt rolig eller klyftig, men kom själv med ett bättre förslag. Den här lilla tidskriften är tills vidare bara ett försök och ett surrogat, men jag tror att den kan komma att fylla ett visst tomrum, som uppstått efter Lsk." En extremt lång försöksperiod och ett seglivat surrogat kan tyckas, med tanke på att FROnytt

Erik Bergsten, Lösskäggets redaktör, skiver ner mottagen CW på skrivmaskin i bostaden på Fleminggatan i Stockholm. På samma plats och med samma maskin gjorde han tidningen. Foto: FROnyttts arkiv

"Lösskägget" återuppstår som FROnytt. Första numret den 1 juni 1951.

Omslagssidor under de tidiga åren

fram till nådens år 2017 lev i högönsklig välmåga. Så Tisses idé från försommaren 1951 var inte så dum, trots allt.

Några förslag att byta namn har lagts men förkastats. Så hände exempelvis med namnet "Budkaveln" i februari 1959. Enligt min mening är den kompletta samlingen av Lsk och FROnytt, den bästa "jubileumsboken". Den redovisar inte bara sakliga händelser, utan är i sig själv en spegling av de vitt skilda förutsättningar som gällt för våra redaktörer och andra funktionärer under mer än 65 år. Att referera alla årgångar av tidningen tjänar inte något syfte, men det finns anledning att peka på ett antal milstolpar längs den väg där tidningen tjänat sitt syfte - att hålla medlemmarna informerade. Tidningen utnyttjar för första gången färg i nr 1/1954. Visserligen är det bara genom att en förtryckt förstasida fått en gladare färg än tidigare. Under åren 1955-56 lämnas A4-formatet till förmån för A5. Trycktekniken som börjar nyttjas är offset. Man får "återfall" till A4-stencil för ett par enstaka nummer. Det första fotografiet publiceras i nr 2/1956 - en då unik premiär redovisas. För första gången är två generationer av samma familj medlemmar i förbundet. Lars Angestad hälsas välkommen. Hans far Artur var sedan tidigare medlem. Redaktörskapet hanteras under de efterföljande åren inom styrelsen, främst av sekreteraren. Rollen som sådan bars under dessa år av Barbro af Geijerstam (senare Sagnell) och Kurt Rosenthal. Det är först 1959 som en särskild redaktör tillsätts. Den som inleder är Per-Erik Siljeström fram till 1962. De resterande åren av sextioalet karaktäriseras av ryckighet. Vissa år produceras ett enda, medan det andra år ges ut tre-fyra nummer. Något år jobbar man med redaktionskommitté, ett annat med ensamredaktör. Temporärt "återfall" till A4-format och stencil förekommer.

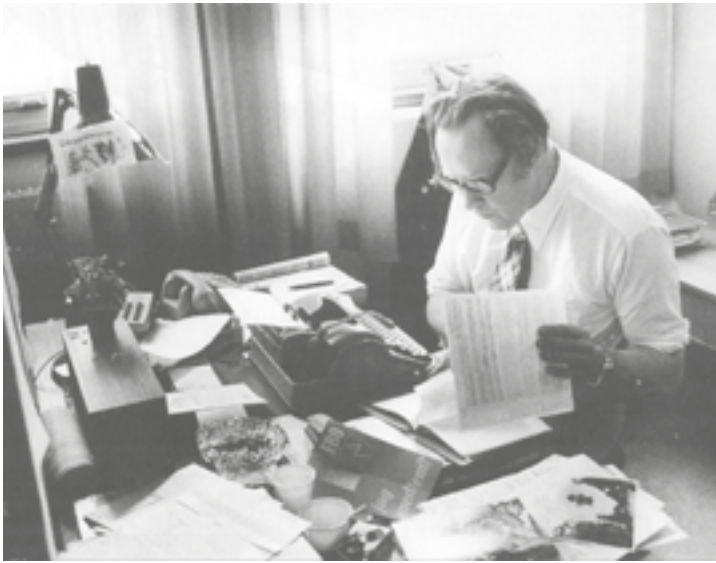
Det är egentligen först från verksamhetsåret 1971/72 som en planerad, kontinuerlig utgivning kommer till stånd. När jag då tog uppdraget som redaktör var motivet att få bort den ryckighet i utgivningen (i vissa fall avsaknad) som många medlemmar med mig upplevde. Tydligt angivna mål beträffande antal nummer och utgivningstidpunkt, kombinerat med envishet att till varje pris hålla dessa, var nog de viktigaste hörnstenarna i att det hela faktiskt lyckades. Man ska inte glömma den nya inställning som utvecklades inom styrelsen, då man börjar acceptera att produktionen fick kosta litet. En förutsättning för regelbundenhet var också att tryckningen kunde ske på föreningens egna villkor. Tryckningen hade tidigare gjorts "på nåder" hos dåvarande Militärstabernas tryckeri, vilket innebar att produktionen styrdes av deras beläggning av tryckjobb för den egna verksamheten (vilka alltid gick före). Den väsentligaste förutsättningen var därför när beslutet togs att sätta av pengar för att kunna trycka civilt. Efter en offertförfrågan riktad till ett stort antal tryckerier över hela landet, kunde

uppdraget läggas på ABE-tryck i Malung från 1972. Att valet uppenbarligen var bra, bekräftas väl av att de hade förtroendet att fortsätta uppdraget till och med 2001.

En annan viktig förändring i sammanhanget var också att tidningen inte bara betraktas som ett informationsforum för organisationens medlemmar. Efter att tidigare ha spritts i enstaka exemplar till vissa militära förband, ökas upplagan våren 1972 från 3000 ex till 5000 ex, för att kunna spridas till alla kompanier inom Försvarsmaktens förband som utbildade värnpliktiga i sambandstjänst. Den vidgade målgruppen ställer även andra krav på innehåll, en sporre även för redaktören och andra skribenter. Min egen "karriär" som redaktör avslutades med det sista numret för 1973, inte för att jag då hade tröttnat, utan skälet var studier och arbete i USA. Vid det sista numrets pressläggning hade jag redan funnit mig till rätta i Fort Worth, Texas - fast det är ju en annan historia. Vid en titt i backspegeln minns jag redaktörstiden som arbetsam, men positiv med tanke på att den faktiskt blev början på något nytt i organisationens tidningshistoria.

Från 1974 övertogs ansvaret av Lars "Larry" Bosæus. Layouten förändrades, bilden på omslaget gjordes utfallande och en redaktionsgrupp tillskapades. Som "ankare" fanns Larry, tidigare känd för informationsarbete av olika slag inom FRO och dessutom inom flera andra föreningar. Rune Sagnell ställde upp med lokal i hemmet, teknisk utrustning och textutskrift. Gunnar Ståhl representerade styrelsen och svarade för diverse sysslor. Denna period är också inledningen till nya metoder för grundproduktionen. Nu började nästan all text att skrivas på en IBM Composer, en skrivmaskin som producerar text med olika typsnitt i typografisk kvalitet. Texten skrevs i spalt på så kallad barytpapper i A4-format för att få bästa kvalitet vid reproduktion och tryckning. Som sista led gjorde Larry formgivning av sidorna med en oöverträffad stilkänsla och hastighet. De färdiga sidorna lades ut på golvet i arbetsrummet och fram på söndagsnatten i "redaktionshelgen" var 32 sidor färdiga att packas för överlämning till tryckeriet.

Lagom till föreningens 30-årsjubileum (1976), var det dags för nästa tekniska framsteg - övergång till skrivautomat. Det var en Xerox 800-4, ett stort åbäke med dubbla kassetbandstationer. Det var faktiskt den första maskinen som kunde skriva proportionella stilar med nästan typografisk kvalitet, nästan lika bra som den gamla Composern. En fördel var att datorn gjorde det enkelt att redigera och rätta texten och att skriva ut den med rak högermarginal, så att det såg mer proffsigt ut. Antalet typsnitt var dock inte så stort, så Composern användes fortfarande, för innehållsförteckning och en del rubriker. De större rubrikerna "gnuggades" fortfarande med hjälp av LetraSet. Rune Sagnell minns att

Lars "Larry" Bosaeus i skrivtagen 1975, möjligen i samband med det årets riksstämman.

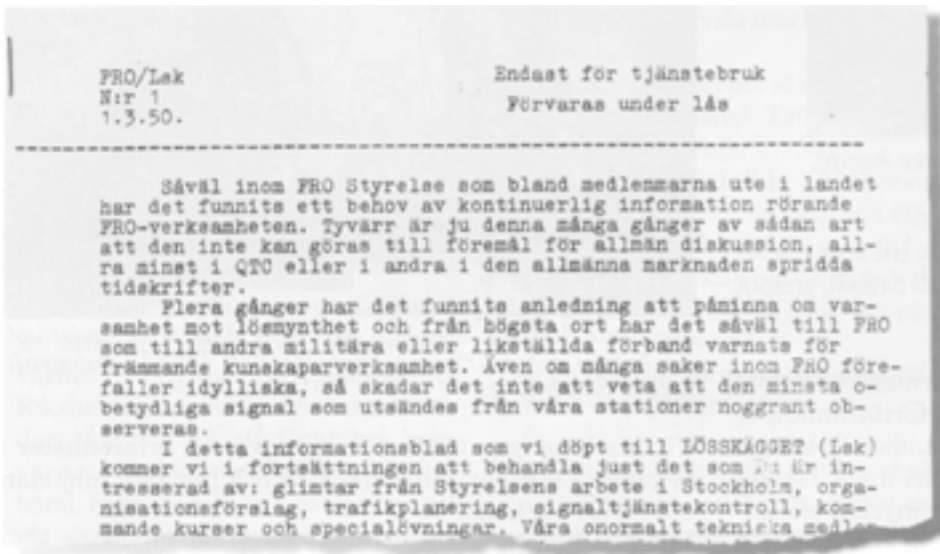
Manuell skrivmaskin, askkopp, kaffemuggar och högvis med papper. FROnytt nr 1/1975 ligger framme.

Man ska inte heller glömma den insats som Mats Nordström gjorde under åren 1982-1986, genom fortsatt utveckling och vidmakthållande av tidningens standard. Utvecklingen av FROnytt stannade egentligen aldrig upp. Från 1992 drog Ulf Hallne lasset som redaktör och senare chefredaktör. Nya krafter knöts efterhand till redaktionsarbetet. Med den moderna tekniken till hjälp, nytt format och ny layout producerades tidningen på ett professionellt och ekonomiskt sätt, fortfarande av frivilligt arbetande medlemmar. Här kan nämnas att man i slutet av 1992 lämnade formatet A5 och testade två större format G5 resp det "Arménytt" använde, vilket blev valet och användes intill 1996, då ett format motsv bredd A4 men med cirka 30 mm lägre höjd infördes. Med från tidningens "Riksstämmonummer" 1998 började tidningen till del göras i 4-färgstryck - åter en kvalitetshöjning. Ulf Hallne kom att dra lasset vidare till och med 2001. Åren 2002 och 2003 hanterades redaktörskapet av Hans Sundström och kom tillfälligt att innebära ett "storformat" helt i 4-färgtryck. Tryckningen av dessa 6 nummer gjordes hos Salanders Grafiska i Falun. Från 2004 har FRO nyttjat externt stöd i rollen som chefredaktörer, men med stöd av lokalredaktörer från ett antal förbund. Den första som kom att axla manteln blev Eva Neveling som svarade för detta intill 2011. Hon avlöstes från nummer 2/2011 av Daisy Balkin Rung som jobbade och producerade denna sista utgåva.

Som ett avslut – STORT tack till alla som på olika sätt bidragit till innehåll och produktion av FROnytt och dess föregångare under 67 år av organisationens levnad.

arbetet efter ett antal nummer blev rutinmässigt och det märktes en avmattning även av bidragsgivarnas entusiasm. Det tog sig uttryck i att materialet kom allt senare, ibland så sent som söndag kväll under "redaktionshelgen". Sedan dikterades texten per telefon och i det allra sista skedet fick man ringa och stöta på och kanske få repliken: "Jo, jag har inte haft tid, men följande har hänt, kan du inte skriva ihop någonting själv".

Då var det dags för Rune att avsluta verksamheten och detta inträffade efter 12 nummer och ett par bilagor, totalt cirka 400 sidor. Detta är nog en ganska lagom dos för en normal redaktionsmedlem, undantaget för Larry, som hade en otrolig kapacitet inom alla områden och en outtröttlig produktionsförmåga. Han fortsatte som redaktör till 1982 och kom dessutom tillbaka för en ny period 1987-1992! Även om Larry släppte redaktörskapet 1992, kom han att fortsätta som idog redaktionsmedlem och även pressansvarig vid våra riksstämmor in i det sista, då han under tragiska omständigheter rycktes bort 1995.

Lösskäggets – FRO/Lsk – första nummer den 1 mars 1950.

Teknikutbildning för Molosbesättningar

Text & bild: Peter Wolf

Stormen Hubert som drog över Åsbro kursgård under natten har nu bedarrat, en inkallelse från Svenska kraftnät har kommit till vår personal som av en händelse befinner sig på kursgården för utbildning. Läget är mycket ansträngt med i princip all kommunikation utslagen, Rakel fungerar hjälpligt, men det finns stora vita fläckar i området. Så var scenariot när

Så är man på väg mot Åsbro och fem dagar tekniknuggning i Molosteknik. En spännande välbehövlig repetitionskurs väntar! Kul sak var också att vi till stor del var sammanslagna med grundutbildningskursen där vi fick träffa nya friska krafter, ett fint tillskott till vårt gäng!

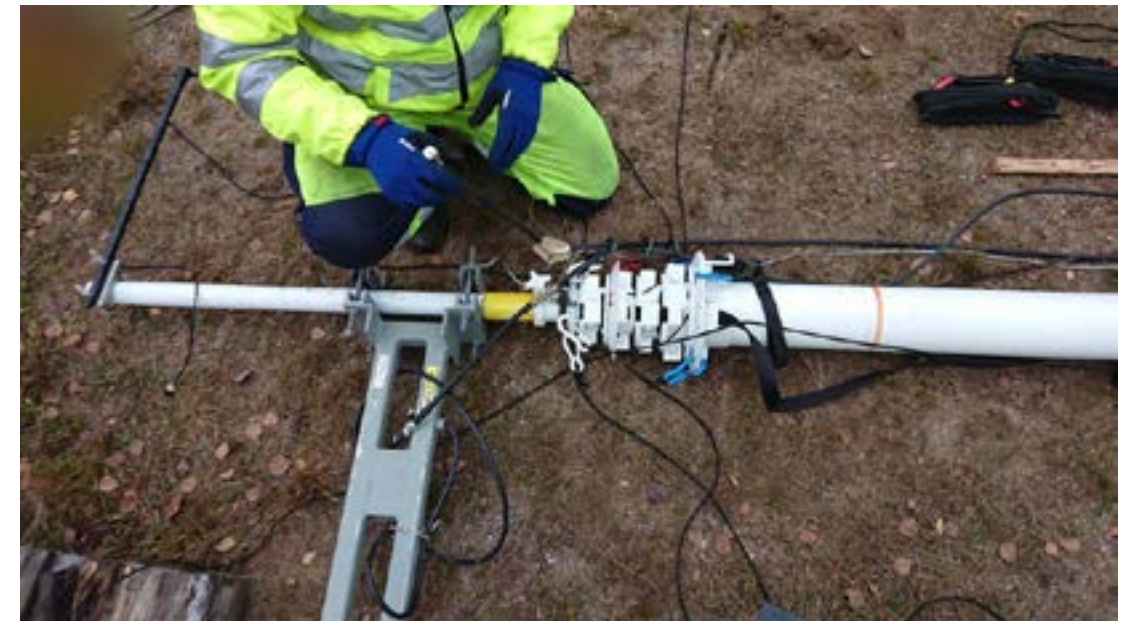
Start dag ett med grundläggande elkunskap, vilket naturligt förde in oss på tekniken kring vårt elaggregat i släpvagnen. Framåt aftonen blev det praktisk övning av mastresning – det är en del att komma ihåg i det handhavandet. Dag 2 gick uppstart av systemen och dess delar igenom, som växel, telefoni, VHF mm. Dag 3 fick vi lite tips o trix samt en inte helt lätt uppgift att "kartlägga" internetsystemet i vagnen. Inte helt lätt att hitta alla delar... Därefter föreläste vår kamrat Fredrik Thörnell, M4 om kartor, kartteknik och navigationssystem. Sena eftermiddagen fylldes med RAKEL-kunskaper och lite hur vår interna administration

i skarpt läge ska (bör..?) fungera. Kvällen avslutades med en inte helt enkel körövning. Så kom meddelandet... "En isstorm av det värre slaget är på väg in över länet, man räknar med stora påfrestningar på samhällsresurserna sam förmodligen skador på eldistributionskanalerna" osv. Så nu var det beredskap. Morgonen grydde och vi beordrades ut till olika positioner för att upprätta radiotäckning på ffa 150- och 80MHz för att säkerställa kommunikation då RAKEL-baserna delvis kunde gått ned i stormen. En intressant slutövning med de under kursen lärda resp. repeterade momenten. Kvällen avslutades med middag och samkväm!

Ett stort tack till våra kurschefer och övriga instruktörer samt alla deltagare som skapade en mycket trevlig stämning under kursen!

MOLOS förbereder för fullt sin insats med 2st sambandsplatser ute i fält samt en ledningsplats.

Till sin hjälp har dom 3st radiobandvagnar och 2st stödfordon i form av Toyota Land Cruiser, båda sorterna fullspäckade med teknik.

Mastkrona

Mötesplats Samhällssäkerhet

Text & bild: Ingvar Flinck

Den 28-29 november var det åter dags för Mötesplats Samhällssäkerhet i Kista. Temat var Nytt Totalförsvaret – Krisberedskap – Att värna demokrati och öppenhet. Huvudarrangörer MSB, SKL och Folk och Försvar. Det var ett mycket stort antal deltagare med framförallt representanter från MSB, Länsstyrelser, Landsting, Kommuner, Sjukhus, Polis och andra samhällsaktörer.

FRO var representerade i FOS monter och vi bevakade de seminarier som kunde tänkas röra vår intressesfär. Här följer uppsnappat från scener och korridorer. Det var mycket tydligt att Sverige nu är på rull med att åter bygga upp ett Totalförsvaret. Visserligen aviserades ökande anslag under de kommande åren, men det kommer att ta ganska lång tid. Övningsverksamheten kommer att öka och förberedelse pågår för en Totalförsvarsövning 2020. Redan under den nyss genomförda övningen Aurora deltog länsstyrelser och kommuner i de områden där Försvarsmakten övade. Det ryktades att Försvarsberedningen före jul kommer föreslå en ny civil/militär organisatorisk indelning. Det skall bli mycket spännande eftersom det idag saknas en synkronisering på nivån mellan regeringen och länen.

MSB efterlyste ett statligt digitalt kommunikationssystem och SKL efterlyser fortsatt klara anvisningar och finans för

vad som kommuner och landsting ska göra. En debattör menade att det kan behövas helt nya frivilligorganisationer och inte bara reformera gamla. Vidare krävs mod att börja betala för näringslivets beredskap. Idag är flera viktiga totalförsvarsaktörer inte längre statliga och andra viktiga företag har utländska ägare.

PTS ser över sin krigsorganisation och skyddet av viktiga noder i näten. Det finns idag ett frivilligt samordningsarbete inom telekombranschen. Det är flera myndigheter, och då främst bevakningsansvariga myndigheter, som nu ser över sin organisation och krigsplacerar personal. En myndighet som ligger långt fram är Trafikverket med sina planer för järnvägar och vägar. Man har numera även ansvaret för hamnar och flygplatser.

Ett seminarium handlade om Tillgänglig och säker kommunikation vid kriser. Telia presenterade ett blåljuskoncept där man mycket snabbt (tre år) kan erbjuda del i ett säkert 4/5G system. Telia menar att det blir billigare och mera utvecklingsbart än ett exklusivt myndighetsnät. MSB hänvisade till Gunnar Holmgrens utredning där han föreslår att det skall vara ett Rakel-liknande nät med ordentlig datakommunikationskapacitet. Det förväntas att TERACOM även skall driva det nya nätet.

Anneli Malmer tilldelades FRO Guldmedalj i samband med grundkursen för signalister till hemvärnet, som genomfördes i Göteborg

rakom.se

Radiokommunikation i Borås

Tvinnaregatan 25 | info@rakom.se | Tfn: 033-723 22 10
507 30 Borås | www.rakom.se | Fax: 033-1388 71

Rakom erbjuder följande produkter:

- Komradio, handapparater och mobilstationer
- Antenner och koaxkabel
- Kontakter och adapterar
- Strömförsörjning och laddare
- Peltor hörselkåpor
- Kantronic paketmodem
- Uthyrning av komradio (FRO 50 %)

För tekniska data se rakom.se

FRO-medlemmar har 20 % rabatt på priserna på hemsidan (12 % för Peltor, ICOM och antenner)

Prisvärd komradio

Hytera PD685 DMR

Användarvänlig och lätt radio som är enkel att ha med sig överallt. Med display och full knappsats. Ger en överlägsen röstklarhet och alla fördelar med den digitala tekniken, men den fungerar lika bra i analogt läge.

Frekvensområde: 136-174 MHz
400-527 MHz

IP-klass: IP 67

FRO-pris 4 670:-
med GPS 4 995:-

B96-antenn
70 MHz
55 cm lång
FRO-pris 260:-

Antennspröt
66-88 MHz
med bottenfjäder och M6 gänga.
FRO-pris 256:-

B96-batteri
NIMh batteri 2 200 mAh
FRO-pris 280:-

Uppge rabattkod **FRO20** vid beställning via webben.

Intensiv kursverksamhet i Enköping

Anna Stenberg programmerar Ra 180

Text: Lennart Back Bild: Kent Ahlqvist

I mitten av november genomfördes årets två sista FRO-kurser på Ledningsregementet. Det var sista kursdelen av GU Signalist 1 samt en GU Signalist 3. Konceptet att bedriva kurserna samtidigt på samma område innebär en hel del samordningsvinster. Utöver en del gemensamma aktiviteter utanför själva lektionstiderna finns det tankar på att framöver även utöka samarbetet under exempelvis kursernas slutövningar.

Samtliga elever på GU Signalist 1 blev godkända och söker sig nu vidare till nästa kurs. FRO genomför fem GU Signalist 2 under 2018 som eleverna kan välja mellan. Även på GU Signalist 3 blev samtliga elever godkända och är därigenom nu flygfärdiga som signalister i hemvärnet.

Försvarmakten är vår uppdragsgivare för dessa kurser. Ibland föräras vi besök från dem vilket är mycket positivt

så de kan få en inblick i våra kurser. Denna gången var det Anna Stenberg från HKV PROD/FRIV som följde kurserna under en del av kurstiden. Anna visade ett stort intresse för våra lektioner. Utöver att prata med eleverna så fick Anna också tillfälle att praktiskt jobba lite med Ra 180.

FRO passade också under kurstiden på att överlämna sitt förtjänststrecken till Torbjörn Holm, Upplands- och Västmanlandsgruppen. Torbjörn har under ett flertal år på ett mycket förtjänstfullt sätt stöttat vår kursverksamhet på Ledningsregementet.

Information om 2018 års grundkurser för signalister i hemvärnet (GU Signalist 1, 2 och 3) ligger nu ute i FRO Utbildningskatalog, <https://fro.se/hemvarnets-utbildningar>. Välkommen med din kursansökan!

Militär utveckling i Ryssland

Text: Patrik Pettersson

Ett ämne som de senaste åren ständigt varit aktuellt är Ryssland och deras militära förmåga, satsningar och inte minst landets agerande och retorik mot grannländerna. Dagens Ryssland har kommit långt från gårdagens som försökte resa sig från Sovjetunionens aska. Allt från att invadera och annektera delar av Ukraina, till att hota Danmark med kärnvapen, öva anfall med strategiskt attackflyg mot Sverige och militärt stödja sin allierad Syrien. Om man bortser från diplomatin så finns det en uppsjö av extremt intressanta militära system som antingen redan förbandssätts just nu eller som testats. I textfönstret vid sidan kan du läsa hur utvecklingen av Rysslands försvarsbudget förändrats under de senaste åren samt dess ekonomi.

Få har säkert missat den ryska nya stridsvagnen T-14 Armata (på ryska T-14 «Армата») som fått försvarsbloggare och en del tidningar att nästan gå i självspinn. Den visades offentligt i större skala för första gången 2015 under militärparaden i samband med firandet av segern av det Stora fosterländska kriget (Andra världskriget). Då de flesta moderna stridsvagnar i väst kommer från antingen 70-talet (israeliska Merkava och tyska Leopard 2), 80-talet (amerikanska M1 Abraham) eller 90-talet (brittiska Challenger 2 och franska Leclerc) har det hänt en del av teknisk utveckling. Även om alla de nämnda stridsvagnssystemen har genomgått uppdateringar och moderniseringarna så är ändå grunden från det förra århundradet. Exakt hur väl den ryska stridsvagnen presterar är ännu okänd och är till största del antingen overifierade uppgifter eller rena spekulationer. En uppseendeväckande uppgift som TRK Zvezda rapporterat om är att det diskuteras huruvida en version av T-14 ska tillverkas som kan avfyra taktiska kärnvapen.

Det omtalade ryska flygplanet Sukhoi Su-57 (även kallad PAK FA och T-50) som flög för första gången i början av

2010 och planeras att förbandssättas 2019 efter att ha skjutits upp flertalet gånger. Su-57 är ett multirole jaktflyg med stealth teknologi, supercruise, toppmodernt telekrig- och motmedelssystem samt supermanöveringsförmåga (eng Supermaneuverability). Systemet har dragits med komplikationer och det har lett till försening på försening, men ändå är förväntningarna stora. Utöver att det är ett prestigeprojekt så är det tänkt att Su-57 ska ersätta både MiG-29 och Su-27.

Ett annat stort system som inom kort kommer förbandssättas är luftvärnssystemet S-500 med en imponerade räckvidd på 600 km mot ballistiska robotar och en räckvidd på 400 km mot flygplan. Den nuvarande planen är att systemet ska kunna rullas ut 2020.

Även om Ryssland hårdtsatsar på sin krigsmakt så har de sedan 2013 minskat utgifterna med nästan 20 miljarder USD. Självklart är det möjligt eller rent av troligt att det är ett resultat av EU:s och USA:s sanktioner, men en minskning är ändå en minskning. Rysslands krigsmakt har genomgått enorma förändringar både vad gäller materiell och organisation. Från 2008 till 2012 moderniserade man och skulle uppnå en smalare och mer tillgänglig och slagkraftig krigsmakt. Antalet officerare minskade med 142 000 (-61%), antalet markförband minskade med 90 % och flyg och marina förband med 48% respektive 49%. Ryssland har också fått erfarenhet hos sina trupper genom väpnad strid i Tjetjenien, Georgien, Ukraina, och Syrien vilket rimligen ytterligare höjer effektiviteten på förbanden.

Inget tyder på att Ryssland kommer ändra sitt agerande. De har visat flertalet gånger att de är beredda att använda militära medel för att uppnå sina politiska mål och de här systemen kommer att skapa fler möjligheter för dem och öka effektiviteten i de möjliga operationerna.

Utvecklingen av Rysslands försvarsbudget

	2012	2013	2014	2015	2016
Militära utgifter som % av BNP	3,75	3,96	4,1	4,86	5,4
BNP (biljoner USD)	2,17	2,231	2,064	1,366	1,283
Militära utgifter (miljarder USD)	81,38	88,35	84,62	66,39	69,28

Radie 600 km, origo i Örebro. S-500

Su-57. Bilen tillhör Vitaly Kuzmin från www.vitalykuzmin.net/

T-14 Armata. Bilen tillhör Vitaly Kuzmin från www.vitalykuzmin.net/

Information från centralstyrelsen

Motioner till FRO Riksstämman 2018

FRO Riksstämman 2018 genomförs 25 – 27 maj på Gullbrannagården strax söder om Halmstad. Motioner till stämman skickas till FRO Kansli (med post) eller mejlas till vu@fro.se senast 31 januari. Motioner kan inlämnas av förbund, avdelning eller enskild medlem.

Förslag på medaljörer 2018

Förslag på mottagare av medaljer och andra utmärkelser under 2018 ska vara medaljkommittén tillhanda senast 1 februari. Läs mer om utmärkelser i FRO Medaljreglemente.

Sambands- och IT-konferens 2017

Den Sambands- och IT-konferens som centralstyrelsen beslutat genomföra gick av olika anledningar inte att genomföra under hösten som planerat. Centralstyrelsen avser att göra ett nytt försök under våren 2018 och har frågat förbunden om synpunkter på innehåll.

Krisberedskapsveckan

MSB genomför Krisberedskapsveckan 28 maj – 3 juni 2018. Syftet är att öka allmänhetens förmåga att förbereda sig för kriser i samhället. De frivilliga försvarsorganisationerna är inbjudna att medverka. FRO kan medverka på många olika sätt, varav information om IT-säkerhet är ett. Läs mer om krisberedskapsveckan på msb.se

FRO utan FROnytt

Det du håller i din hand är det sista numret av FROnytt. Nya tider och ändrade förhållanden har gjort beslutet att sluta ge ut en tidning nödvändigt. Behov och användning av informationskanaler förändras över tiden och FRO måste hänga med i utvecklingen.

För att klara det måste vi bli bättre på att använda digitala kanaler, både för extern information och för information till funktionärer och medlemmar. Vår webbplats - fro.se – ska vara huvudkanal för att sprida information. Alla förbund ska ha en egen webbplats under fro.se. Avdelningar kan ha antingen en egen webbplats eller en informationsida under eget förbunds webbplats. Medverkan i sociala media kompletterar webbplatserna. Den information som du kan se på fro.se utan att logga in är i första hand utåtriktad, för marknadsföring och rekrytering. Därför är det viktigt att du som medlem loggar in på webbplatsen. Då får du tillgång till mer information om verksamheten. Förbunden måste bli bättre på att informera om sin verksamhet. Några förbund har ett fungerande informationsflöde på sin egen webbplats. Andra förbund har egen webbplats men flödet är begränsat. Ytterligare några förbund har ännu ingen egen webbplats.

FRO Sambandshandbok för civila uppdrag

En ny version av FRO Sambandshandbok för civila uppdrag finns nu i FRODOK under Samband.

Rekrytering av specialister till hemvärnet

Vår enskilt största utmaning är att rekrytera och utbilda nya signalister till hemvärnet. Vi måste öka rekryteringen för att nå upp till de krav som Försvarsmakten ställer på oss. Signalister till insatskompanierna har fortsatt högsta prioritet. Målen två nya signalister till varje bataljon varje år gäller alltjämt.

Befattningsutbildningen (GU Signalist 1 – 3) finns nu i utbildningskatalogen (fro.se/utbildning). Det gäller nu att rekrytera nya signalister så att vi kan fylla de utbildningsplatser vi har. Utbildningen består av tre delkurser, som bygger på varandra och därför ska genomföras i rätt ordning.

- * GU Signalist 1 – Grunder, stabs-tjänst och linjebyggnad
- * GU Signalist 2 – Ra 180-systemet och Rakel
- * GU Signalist 3 – Kortvägssystem (HF)

För att få påbörja befattningsutbildningen för signalister i hemvärnet måste man ha ett utbildningsavtal. Den som inte har militär grundutbildning sedan tidigare ska även gå en GU-F

Beviljat bidrag till DMR-utbyggnad i Borås

Text & bild: Jörgen Forsberg

Efter att FRO Borås sänt in ansökan om bidrag för utbyggnad av digital kriskommunikation till Källvikenstiftelsen, började en spänd väntan på svaret. När vi sedan öppnade mailet och läste att ansökan hade beviljats med ett bidrag på 50.000 kronor för materialanskaffning till det sökta projektet, stod glädjen högt i tak.

Styrelsen för FRO Borås träffades och diskuterade hur vi på bästa sätt skulle använda pengarna och beslutade att inhandla en mobil DMR repeater samt en Hytera mobilstation och 20 st TYT MD 380 handstationer för att kunna erbjuda kommunen ett förstärknings samband i händelse av kris. Efter anskaffandet började vi planera för en workshop i programmering av handstationerna och vår vän Bosse Alväng från FRO Norra Skåne kom upp en lördag i slutet av oktober och lärde oss bland annat om talgrupper, tidsluckor, colorcode och scanningslistor.

Det var åtta förväntansfulla elever som tagit sig till lokalen för en ordentlig genomkörare i digitalkommunikationens underbara värld och redan på eftermiddagen hördes trafik med nya signaler i DMR-nätet. Eleverna fick efter workshopen låna hem en handstation för att bekanta sig mera med tekniken och prova förbindelser med FRO:are utanför den egna avdelningen och på söndagskvällen slogs nytt rekord i antalet incheckade stationer i kvällens DMR-nät.

Boråsavdelningen är mycket glada över sitt bidrag från Källvikenstiftelsen som givit oss denna fantastiska möjlighet till utbyggnad av ett modernt sambandsnät.

Bosse Alväng från FRO Norra Skåne utbildar

POSTTIDNING B FRO
Box 2229
103 15 STOCKHOLM

I huvudet på en chefredaktör

Det här är sista krönikan och det känns vemodigt och lite svårt. När jag blev tillfrågad om jag ville ha det heder samma uppdraget som chefredaktör för FROnytt tvekade jag inte länge. Men jag poängterade för mina presumtiva uppdragsgivare att jag absolut inte kunde någonting om teknik. Min tekniska nivå ligger på att skruva i en glödlampa! Samtidigt informerade jag om att jag varit chefredaktör för en motortidning utan att ha körkort och redaktör för en tidskrift som till stor del handlar om båtar, jag visste knappt vad som var babord och styrbord. Däremot var jag försvars- och säkerhetspolitisk journalist med lång bakgrund i de frivilliga försvarsorganisationerna. Men det hade gått väldigt bra ändå. De förklarade då, att det inte var något problem, den tekniska kunskapen fanns i organisationen.

Och på den vägen har det varit. I nästan sju år och 27 tidningar. Teknikartiklar har författats av dem som kan och ute i vårt vackra land finns många duktiga skribenter. Jag vet att jag redan efter några nummer var väldigt imponerad av allt material som kommit från FRO:s medlemmar. Då jämför jag med de andra organisationstidskrifter jag arbetat med. Nu så här på sluttampen skulle jag vilja rikta ett stort varmt tack till er som på egna initiativ bidragit med alster till tidningen.

De som har bevakat och skrivit om regionala och lokala händelser är FROnytt redaktörer. Det har de alla gjort med bravur. Marie Nedinge, Sara Nilsson, Lennart Benson, Totte Fleischer, Lillemor Bohlin, Henrik O A Barkman och Patrik Pettersson. De är alla värda en stor eloge och varmt tack – utan er ingen tidning. Stephanie Rung har ansvarat för layouten, även hon ska ha ett stort tack. Och

sist men inte minst Kent Ahlqvist, tack för att du orkat med alla hysteriska idéer, alla höga skratt och outtröttliga timmar med korrekturläsning.

Nu vill jag önska alla inom FRO lycka till i framtiden. Idag när världen ser ut som den gör och fler och fler krissituationer kommer uppstå behövs ni mer än någonsin. Visa upp er, berätta att ni finns, för den som inte hörs och syns finns inte. Tack för sju händelserika och trevliga år.

Daisy Balkin Rung